

SLUSE

GLØTT

MEDLEMSBLAD FOR
TELEMARKKANALENS VENNER

NR. 1 – 2022
38. ÅRGANG

Lar "kanalbyen" Lanna seg gjenskape? – Fotoamatører langs kanalen – Ti år siden Minutt for minutt
Strøklubbing – Rjukanbrygga på Notodden – Kanalnytt – Kanalkryssord – Kanalquiz mm.

STYRET 2021

Tor Kjetil Gardåsen, Leder 93836389
Helge Øverbø, Nestleder 90728722
Frida Sviland, Sekretær 41453607
Bjørn Andersson 90569438
Sondre Bratsberg 99575531

Vara

Agnar Waldemarsen 90943610
Bardur Einarsson 90146014

Adresse:

Telemarkkanalens Venner
ved Tor Kjetil Gardåsen
Damfaret 22b, 3943 Porsgrunn.

Epost: kanalvenn@gmail.com

Bankkonto i Sparebank1 Telemark:

2650.11.45725

Vipps: 642658

Org. nr. 879955882

Facebook:

Søk etter "Telemarkkanalens Venner".

Nettside:

<https://www.telemarkskanalen.no/om-kanalen/telemarkkanalens-venner>

Redaktør Slusegløtt

Tor Kjetil Gardåsen 938 36 389

Trykk: Thure Trykk, Skien.

Årsmøte

avholdes onsdag 30. mars kl.18 på Spiseriet på Øvre Verket, Ulefoss.

Dagsorden årsmøtet:

1. Åpning. Velkommen ved leder
2. Valg av møteleder, referent og protokollkomite
3. Årsmelding
4. Regnskap
5. Budsjett
6. Valg
7. Vedtektsendring
8. Arbeidsplan 2022
9. Innkomne forslag

Servering av pizza mm.

Etter årsmøtet vil det bli fortalt og vist bilder fra de gamle bryggene langs kanalen, historien bak dem og drøfting av bryggenes fremtid.

Flåbygd (Norheim, Tveit) brygge.

Forside: Fra NRKs direkte sending Telemarkskanalen minutt for minutt 26. august 2012.

Fotos: Tor Kjetil Gardåsen.

*Miljøet langs Lanna oppleves fortsatt som idyllisk, men er langt fattigere enn hva det en gang var.
Foto: Tor Kjetil Gardåsen.*

Lar det seg gjøre å gjenskape “kanalbyen” langs Lanna?

Ett av de flotteste bygningsmiljøene langs Telemarkskanalen var Lanna på Ulefoss. Her lå det i kanalens storhetstid prektige hus, parkanlegg og hager på rekke og rad. Vi finner fortsatt noe av dette, men det vi ser i dag er bare en blek avskygning av hvordan dette området var tidligere. Med ny vei til Lunde er det kanskje mulig å bringe Lanna-miljøet tilbake til fordums prakt?

Bebyggelsen langsmed Lanna ble oppført etter at Bandakkanalen ble åpnet i 1892. Her lå hus, hager, pakkbuer og brygger på rekke og rad. Husene var skinnende hvite og speilet seg i vannflaten i Eidselva. Elegante dampbåter med fornemme reisende gled sakte ut og inn fra bryggene.

Lanna representerte en helt ny type samfunn som skilte seg ut fra de gamle samfunnene ved verk og

bruk. Før hadde brukseierne sørget for forsyninger til sine folk. Nå etablerte landhandlere, hotelleiere og håndverkere seg med egne virksomheter utenfor det gamle verksområdet. Her var det både apotek og kino.

Byggestilen var sveitserstil, som var på høyden rundt 1900. Dekoren var rik og frodig. Verandaer, gavler, fasader og møner var utstyrt med snekker-

Åsheim gjennom tidene. Til å begynne med var Åsheim et lavt hvitmalt hus i tidlig sveitserstil. Etter dette kom et stort sveitserstilhotell med gavler ut mot elva. Dette brant i 1920. Så kom et tredje anlegg med et nyklassisistisk bygg som nå også har brent. I dag er eiendommen under oppbygging for fjerde gang. Fotos: Axel Lindahl/Norsk Folkemuseum 2897. Telemark museums bildesamling TGM-B.19468.

arbeider med stor formriksdom. Det lyste i stolper og ballustrader, og sirlige hvitmalt stakittgjerder omrammet hager med grusganger og parterrebed. Langs det nye Lanna fikk ulefossinger og kanalreisende den moderne europeiske kulturen inn på livet.

I løpet av 1900-tallet har mye av den historiske bebyggelsen i by og bygd blitt forringet gjennom moderniseringer og forflatninger. Lanna har heller ikke vært noe unntak. Mye av kulturminnevernet i

fremtiden vil måtte dreie seg om rekonstruksjoner og tilbakeføringer til slik ting var tidligere. Dersom det meste av biltrafikken blir borte, kan imidlertid Lanna få en mulighet til på ny å fremstå som et attraktivt historisk miljø. Telemarkkanalens venner har lyktes i å bringe slusemesterboligen og hagen på Løveid tilbake til slik det en gang var. Det fredete Øvre Verket har blitt et aktivt, innbydende og trivelig sted for alle. Bør ikke det samme kunne gjøres på Lanna når forholdene en gang ligger til rette for det?

Et sjarmerende og idyllisk hage- og bygningsmiljø. Gjerdetypen kan danne mønster for nye gjerder. Foto: Telemark museums bildesamling TGM-B.19762.

Odden, en eiendom som har blitt sterkt berørt av veitutvidelser, lå i sin tid pent til i kanten av landeveien. Foto: Holla historielags samling.

Det monumentale Tvara handelslag hadde egen brygge med pakkbu og lagerbuer. Foto: Telemark Museums bildesamling TGM-B.19741.

Fortsatt finnes den høyreiste gavlfasaden på Tvara handelslag med buer, søyler og ballustrader. Foto: Tor Kjetil Gardåsen.

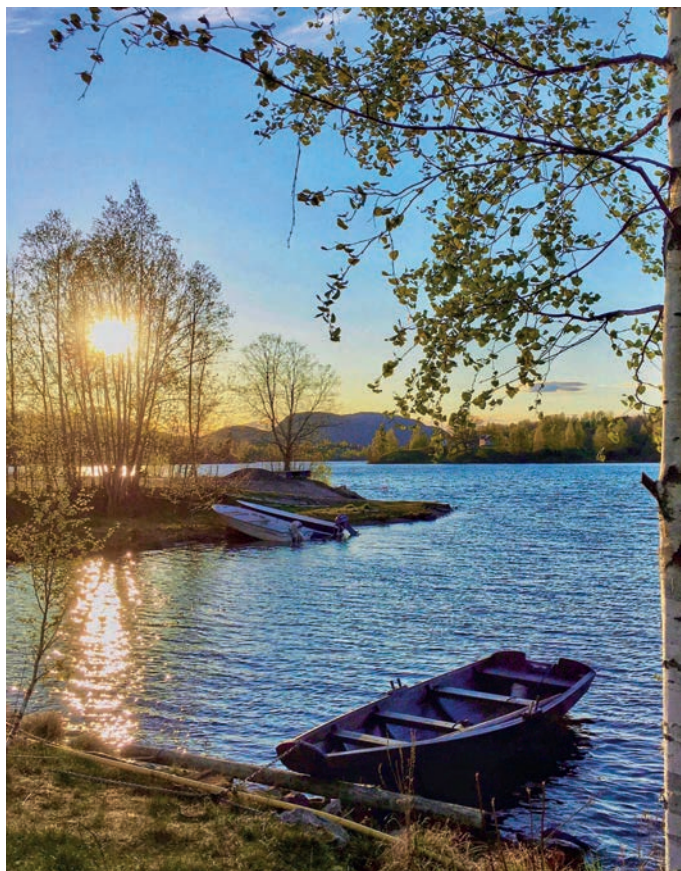
Hagene ved huset og ut mot elva på Tvara handelslag ga eiendommen et fornemt og innbydende preg og burde la seg gjenskape.

Foto: Telemark Museums bildesamling TGM-B.19761.

Fotoamatører langs kanalen

Langs Telemarkskanalen finner vi mange ivrige fotoentusiaster som tar bilder av kanalen året rundt. I Slusegløtt vil vi presentere bilder fra noen av disse. I dette nummeret har vi valgt ut bilder av Edith Myhre, Ann Marit Bjørnelv, Bjørn Olav Haukelidsæter og Beathe Øigarden.

Fjærekilen. Foto: Edith Myhre.

Jack Russel-terrieren Bella på Skotfosstien.
Foto: Edith Myhre.

Nomevann. Foto: Edith Myhre.

Lunde. Foto: Edith Myhre.

Løveid. Foto: Edith Myhre.

I slusa. Foto: Bjørn Olav Haukelidsæter.

Hjellevannet. Foto: Ann Marit Bjørnelv.

M/S "Henrik Ibsen" ved Løveid. Foto: Edith Myhre.

M/S "Victoria" ved Hjellevbrygga. Foto: Edith Myhre.

Kjeldal dam. Foto: Ann Marit Bjørnelv.

Løveid. Foto: Ann Marit Bjørnelv.

Bergsto. Foto: Ann Marit Bjørnelv.

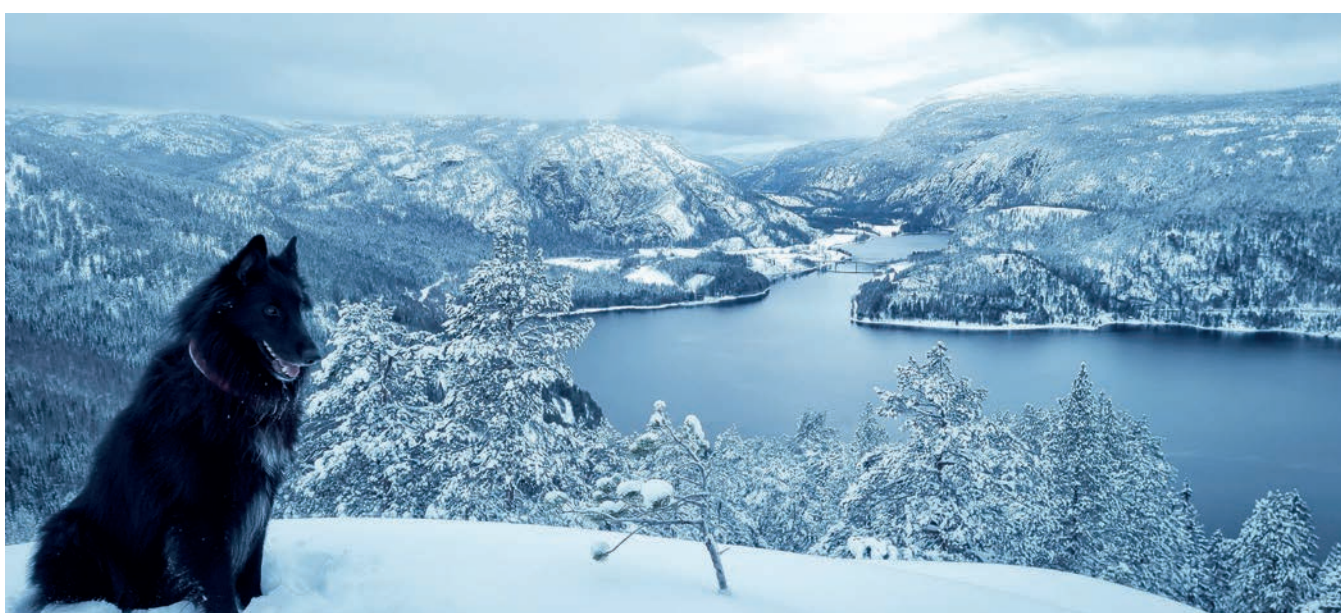

Ann Marit Bjørnelv
Hjelle vannet. Foto: Ann Marit Bjørnelv.

Flåvatn. Foto: Bjørn Olav Haukelidsæter.

Fjågesund frå Næring med den belgiske fårehunden TinTin. Foto: Beathe Øigarden.

Slusevokter. Foto: Bjørn Olav Haukelidsæter.

TELEMARKKANALENS VENNER 40 ÅR

Kring 1980 hadde det blitt snakka om av fleire at Telemarkskanalen burde få si veneforeining. Uvissa kring kanalen si framtid var på denne tida til stades, med fare for at den kunne bli lagt ned, og fleire meinte at kanalen burde ha ei breiare organisert rørsle attom seg. Mange spørsmål kring kanalen burde takast opp og kome sterkare fram i det offentlege ordskiftet.

Av Tor Kjetil Gardåsen

Ei gruppe tok til å gjere tankane om ei veneforeining meir handfaste, og det vart på eit møte på Fylkesmuseet i desember 1981 lodda interessa for å stifte ei veneforeining. På møtet vart det sett ned eit interimstyre som skulle førebu stifting av foreininga. Gruppen hadde personar med ulik bakgrunn: augelege Kjell Arne Syversen på Betanien, reklamemannen Dag Myhre, arkitekt Vidar S. Edvardsen, gullsmed Per Tengjel Tveten, turistsjef Knut Jantzen og undertekna. Nokre var båtfolk som hadde fått auga opp for kanalen ved seilas der med eigen båt, andre var opptekne av kanalen som kulturminne eller som turistattraksjon. Kanalbestyrar Talset undra seg nok litt over kva denne samansette forsamlinga med både augelege og gullsmed kunne vite om kanal, men ynskte lukke til med etableringa. Foreininga blei stifta på møte i Ibsenhuset 21. januar 1982 der lovar, kontingent og arbeidsplan vart vedteke.

Enden på uvissa for kanalen var at fylkeskommunen tok over eigarskapen i 1990 etter avtale med staten med sikte på å drifte den vidare.

Restaurering og marknadsføring

Blant dei oppgåvene som foreininga tok fatt på i 1980-åra var istandsetjinga av den gamle slusevaktarbustaden Banegården ved Løveid. Huset låg på ei fylling av stein som var blitt transportert ut på ein skinnegang, ein bane, under bygginga av Løveidkanalen i 1850-åra, og etter det hadde huset hadde fått namn. Kanalstyret ville rive både denne og Talmannsgården ved sida for å lage parkeringsplass, men Telemarkkanalens venner kjempa mot rivinga og baud seg å ta over huset og setje det i stand. For å få ned kostnadene blei arbeidet utført med sivilarbeidarar og andre på tiltak, og dette gjorde at framdrifta nok ikkje vart like stor som ved eit vanleg byggjeprojekt. Reidar Jensen og Vidar Edvardsen sto i spissen for arbeidet, og huset blei da det var ferdig overdrege til slusevaktaren som budde der.

Foreininga la frå fyrste stund av vekt på å presentere seg gjennom ulik slag marknadsføring. Den viste seg fram

på båtmesse Sjøen for alle på Sjølyst, Kviteseidmarken og Dalsmarken, og det blei arrangert kanalutstilling på Lille Ulefos med innlånte gjenstandar frå kanalen og båttrafikken. Tanken bak utstillinga var m.a. å rette søkeljoset på at det burde etablerast eit kanalmuseum. Det blei utgitt ein serie med konvoluttar av filatelistisk interesse stempla med motiv-datostempel og med Victoria-frimerke og gjeve ut plakatar med fargelagde teikningar av båtane. Kanalprisen til personar eller organisasjonar som "på en fremragende eller spesiell måte har evnet å gjøre det pent og trivelig i miljøet i umiddelbar tilknytning til kanalen" blei oppretta i 1990 og utdelt gjennom ei årrekke, så det blei til slutt ei lang liste over personar eller foreiningar som blei heidra på den måten. Og det sosiale blant medlemmane blei tatt vare på med både joletilstelningar og turar til kanallegg i Noreg og Sverige.

Myke av arbeidet i foreininga blei organisert gjennom komitear, slik som teknisk komite, vernekomite, historisk komite, marknadskomite og arrangements- og tiltakskomite,

Mudderapparat og andre skattar

Arbeidet den fyrste tida bar på mange måtar preg av ei oppdagingsferd. Kanalen hadde lege urørt i mange år, og alle stader oppdaga medlemmene "kulturskattar" av ulikt slag. Ein av dei var det dampdrivne mudderapparatet med kran på lekter som var blitt bruka til oppmuring av elveløpa. Det låg halvt nedsekt ved Omdalsøya ved Løveid da venene vart gjort merksam på det. Opphavleg hadde krana truleg vore brukt til å heise på plass steinblokkar under bygginga av Bandakkanalen. Det blei etablert ein teknisk komite med Tore Kvaale som ein av spissane, og både krana og lekteren blei sett i stand og kunne presenterast ferdig ved kanaljubileet i 1992. Apparatet blei plassert i Lunde slusepark og i 1994 overdrege til Nome kommune saman med detaljerte nedteikningar for vedlikehald, men kommunen let det forfalle, so i 2022 treng både lekter og kran full restaurering på ny. Kostnaden for istandsetjing var i 1992 på kr. 450 000. I 2022 vil den vere på kring 4 millionar. Telemarkskanalen og Nome kommune sytte ca.

25 år etter overdraginga for å byggje tak over mudderapparatet.

Foreininga så seg heile tida om etter meiningfylte oppgåver. Det flotte kanaluret på Hjellebrygga bleir restaurert i 1992, og det same blei gjort med det gamle støypejernsgjerdet på toppen av muren langs brygga. På Ulefos jernverk fekk ein støypt nye stolpar som kopi av dei gamle. Eit stort prosjekt var det da foreininga tok fatt på restaureringa av det svært dårlege bakstehuset eller bryggerhuset ved slusevaktarbustaden i Eidsfoss. I 1999 kunne dette presenterast ferdig. Foreininga skulle stå for drifta av staden med det mål å skape meir aktivitet.

Telemarkkanalens venner som verneorganisasjon

Foreininga hadde eit særleg auge for miljøvernet langs kanalen og vassdraget. Da det kom planar om å byggje bru i Fjågesund, var Telemarkkanalens venner ute og uttala seg mot brua, som foreininga meinte ville redusere opplevinga av å reise langs kanalen. Veggen ville ikkje vere sikker nok for større trafikk, bygginga ville gje høge kostnader, og miljø, landskap og estetikk ville bli skadelidande, blei det halde fram frå foreininga.

Medlemmene har gjennom åra vore uroa for kanalselskapet si hovudvekt på effektiv drift av kanalen som transportåre og mindre på kanalen som verneverdig kulturminne og prøva å hindre øydeleggingar som følgje av det. I 1982 var det brann i slusekontor og slusevaktarbustad ved nedre del av Løveid sluser. Leiar i foreininga Vidar Edvardsen arbeidde gjennom Verneplanutvalget for Telemarkskanalene for å få kanalen til å restaurere huset, men kanalen valde å rive det og byggje ny vaktstasjon i staden. Gjennom kulturvernstyresmaktene prøva og foreininga eller einskildmedlem å hindre inngrep som riving av kanalhusa i Skien, modernisering av slusemeistarbustaden på Løveid og utskifting av portar og overstøyping med betong av steinveggane i slusekamra i Norsjø-Skienskanalen.

Foreininga har dessutan ved fleire høve uttrykt skepsis mot at kanalen skulle kvitte seg med eigeidom, m.a. å overdra eigarskapet til bryggjer og annan fast eigeidom til kommunar eller private. Der dette har blitt gjort har det i nokre tilfelle vist seg at foreininga har hatt rett i si skepsis.

Bryggjer og fyrlykter

Elles langs vassdraget har foreininga på eige initiativ hatt eit auge både for bryggjer og fyrlykter. Foreininga var pådrivar mot Kviteseid kommune for å få sett i stand Smedodden bryggje i Kviteseid, som vart ferdigrestaurert i 2002, og for å få sett i stand Brenne bryggje

*Bakstehuset
i Eidsfoss
før og etter
restaurering.*

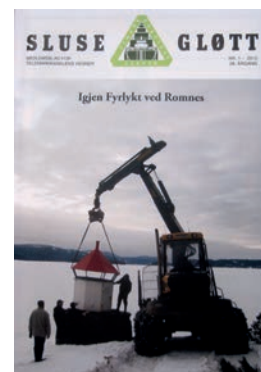
i Valebø. I 2019 og 2020 blei fleire bryggjer i Nome og Sauherad restaurert i regi av foreininga som Sanden, Årnes, Romnes, Landstad og Ols. Prosjektet med å setje i stand gamle fyrlykter og få erstatta lykter som var blitt fjerna tok til etter kontakt med Kystverket i 2006. Her fekk ein tilgang til lykter som var blitt tatt vekk ved utskifting på Sørlandet, og det kom nye lykter på Romnes, Digernes og Haugholthamaren ved Hjuksebø. Etter kvart kom det og ljøs i fyrlyktene.

Det siste store arbeidet, istandsetjinga av slusemeistarbustad og park på Løveid, er omtalt under årsmeldinga. Prosjekta har vore gjennomført med stønad frå ulike fond og stiftingar. Dette er midlar som har vore heilt avgjerande for at foreininga har kunna gjennomføre det den har.

I dag har foreininga eit nært samarbeid med leiinga for Kanalen, som ser det foreininga driv med som eit viktig bidrag til kanaldrifta. Fleire av tiltaka TKV har stått for er tiltak som Kanalen sjølv gjerne skulle hatt gjort, men heile tida har måtte skuva framfor seg til fordel for andre meir presserande oppgåver. Det er liten tvil om at Telemarkskanalen ville sett nokså annleis ut utan Telemarkkanalens venner.

*Ei av dei nye fyrlyktene blir
heist på plass på Romnes.
Slusegløtt 2012.*

*Kjelder:
Telemarkkanalens venners arkiv,
Telemarksarkivet, Telemark
museum TGM-A-1223.*

Årsmelding 2021

1. Styret

Styret har i 2021 hatt følgende sammensetning:

Styremedlemmer:

- Tor Kjetil Gardåsen (leder)
- Helge Øverbø (nestleder)
- Frida Sviland (sekretær)
- Bjørn Andersson
- Sondre Bratsberg

Varamedlemmer:

- Agnar Waldemarsen
- Bardur Einarson

Redaktør for Slusegløtt:

- Tor Kjetil Gardåsen

Regnskapsfører og kasserer:

- Marit Jørgensen – Nome regnskap.

Valgkomite:

- Arnold Nomme

2. Årsmøte og styremøter

Årsmøtet ble avholdt 17. november på Spiseriet, Øvre Verket, Ulefoss. Årsmøtet ble avholdt senere enn vedtektene bestemmer pga. koronaen.

Styret har hatt 5 møter (24/3, 14/4, 10/5, 9/6, 29/9).

To av møtene har vært på Teams. Styret har i tillegg hatt jevnlig kontakt på mail om aktuelle saker. Det årlige kontaktmøtet med Telemarkskanalen FKF har på grunn av koronaen blitt avholdt på telefon.

3. Medlemmer

Foreningen hadde ved utgangen av 2021 179 personlige medlemmer og 25 bedriftsmedlemmer. Styret vil arbeide for å øke medlemstallet. Ikkebetalende medlemmer purres en gang, deretter strykes.

4. Slusegløtt

Bladet kommer med ett nummer i året, som sendes ut til medlemmene sammen med årsmøteinnkallingen. Tor Kjetil Gardåsen har vært redaktør.

5. Prosjekter

Mudderapparatet

Det har vært liten aktivitet i komiteen pga. koronaen, men tanken er å konkretisere og enes om et alternativ for istandsetting. Søknad til Riksantikvaren ble sendt også i 2021 av Nome kommune, men Riksantikvaren har tidligere meddelt ulike krav som det har vært vanskelig å innfri. Dette omfatter bl.a. at fartøyet er ikke fredet, ikke beslaglegger slipp eller dokk finansiert med tilskudd fra Riksantikvaren og ikke står i fare for å miste sertifikater uten utbedringer. Det foreligger en tidligere tildeling fra Sparebankstiftelsen Holla Lunde på 1,2 mill., men kostnad er anslått til 4-5 mill. Restaurering på land ved Lunde sluse er ett alternativ. Leif Raukleiv har meddelt foreningen at betegnelsen Mudderapparatet ble brukt i den tid det var i drift i kanalen og at betegnelsen «Mudder`n» må ha kommet inn i ettertid.

Slusemesterbolig og hage på Løveid

Prosjektet ble avsluttet pr. 30. juni i samsvar med plan. Sluttrapport og regnskap er godkjent av bidragsyterne. Fasadene har blitt ført tilbake til sitt utseende i lokal senempire/sveitserstil ca. 1860-1905 med kopier av sveitserstil krysspostvinduer hvor det er lagt vekt på mest mulig tidsriktige vinduer i dimensjoner og proporsjoner, materialkvalitet, profilering, beslag, falsing, type glass og dekorative vindusomramminger. Arbeidet er utført av Lorentzen trevare, Porsgrunn. Vinduene er malt tre strøk med Wibos tradisjonell linoljemaling av malermester Asbjørn Sletholt, Skien. Innsetting av vinduer med omramming og annet snekkerarbeid på fasadene er utført av møbelsnekker Sigitas Macarevicius, Skien.

Langfasadene er malt opp med Wibos linoljemaling av malermester Asbjørn Sletholt i farger dokumentert gjennom fargeundersøkelser foretatt av malermester Kai Tjønneng, Porsgrunn.

Medvirkende på Løveidprosjektet: Fremre rekke f.v.: Birger Bergland, Aasmund Beier-Fangen, Tor Kjetil Gardåsen, Frida Sviland, alle Telemarkkanalens venner. Bakre rekke f.v.: malermester Asbjørn Sletholt, møbelsnekker Sigitas Macarevicius, anleggsgartner Kristine Gisholt, kanalbestyrer Steinar Arntzen. I tillegg var malerne Merete Berger Nilsen og Mohamed Abdullhai Ahmed med på prosjektet.

Birger Bergland har laget mønespir og vindfløy i tre og metall med grunnlag i fotograf K. Knudsens foto fra 1870-årene og montert disse på gavlene med assistanse fra Geir Jon Kaasa ved Kanalen. TKV leide lift til monteringen.

Arbeidene med hagen har dreid seg om restaurering og gjenskaping av den romantisk-victorianske hagen fra 1860-1905 etter plan utarbeidet av Villvin landskap ved Anne Kaurin. Det er plantet hekker, stauderabatter og -bed, nyplantet et tidligere lindelysthus, restaurert espalier og malt stakittgjerder. I parkdelen er det plantet inn trær iht. plan. Arbeidene i hagen er utført av Telemark hage og parklandskap.

Arbeidene på huset og hagen er utført med tildelinger fra Sparebankstiftelsen DnB og Stiftelsen Uni. Lullo og Ole Kikuts legat, Skien og Sparebank 1 har

bevilget til nyplanting av trær i parken. Prosjektledere har vært Aasmund Beier-Fangen og Tor Kjetil Gardåsen.

Prosjektet ble presentert for avisene i august med alle medvirkende til stede. Særlig Varden slo det stort opp med førsteside og to siders omtale.

De arbeidene som ble avsluttet pr. 30/6 regnes som en første fase på Løveid. En fase 2 er under forberedelse. Den vil bl.a. omfatte interiørene i slusemesterboligen.

Havn for veteranbåter

Gruppen for veteranbåthavn består av Helge Øverbø og Sondre Bratsberg. Tipp ved Løveid er ett mulig sted for en slik havn, hvor hensikten er å samle flere av kanalens gamle båter på ett sted som samtidig er synlig fra kanalbåtene.

Fløtningsinnretninger i Bandakkanalen

Arbeidet med å sette i stand og rekonstruere gamle lenser drives av Kanalen. TKV er interessert i å være med på arbeidet, men avventer utspill fra Kanalen. Medlemmer av gruppe for dette er Birger Bergland, Helge Øverbø og Agnar Waldemarsen.

Hus for steinsettingspram

Den siste gjenværende av kanalens tidligere tre steinsettingsprammer (steinferger) ligger i dag på land ved parkeringsplassen i Vrangfoss. Kanalen har vurdert en flytting til Lunde slusepark med plassering i tilslutning til mudderapparatet. Birger Bergland har etter oppdrag fra foreningen tegnet et tak over prammen. På grunnlag av dette er det innhentet to kostnadsoverslag. Sparebankstiftelsen Holla Lunde har i januar 2022 bevilget kr. 300 000. I tillegg kommer egenandeler fra kanalselskapet og TKV.

6. Tilbud til medlemmene. Medlemsverving.

Nettside

Det er enighet i styret om at foreningen bør øke tilbudet til medlemmene. En vil prøve å få til samarrangementer med andre foreninger, bl.a. lokale historielag. I tillegg tas det sikte på å utvide digital kommunikasjon gjennom mer aktivitet på Facebook og utvikling av nettsiden, som er knyttet til Telemarkskanalens nettside (se [Telemarkskanalens.no/om-kanalen/telemarkskanalens-venner](https://telemarkskanal.no/om-kanalen/telemarkskanalens-venner)). Frida Sviland arbeider med dette. Det er påbegynt arbeid med medlemsverving, bl.a. en vervebrosjyre.

7. Uttalelser

Kompetansekrav ved ansettelse av fagarbeidere ved Telemarkskanalen

Telemarkskanalens venner har i brev til Telemarkskanalen FKF påpekt behovet for ansatte som har kompetanse innenfor områder som skjøtsel av hage og parklandskap, tradisjonshåndverk som smiing, trearbeid og muring av natursteinsmurer, antikvarisk bygningshåndverk og liknende.

Med tanke på vedlikehold av kanalen som fredet kulturminne er det påpekt at det ved nyansettelser er ønskelig at det ansettes søkere som har kompetanse innenfor ett eller flere av disse områder. Telemarkskanalen er i dag en ren turistkanal og historisk opplevelseskanal, og av denne grunn mener foreningen at det bør vektlegges slik kompetanse i større grad enn det har vært gjort tidligere.

Park og stengsel på Løveid

Foreningen har kommet med forslag til hvordan årlig vedlikehold av hage og park på Løveid bør utføres, herunder bevaring av de store granene rundt Amtmand Aall-bysten, og fremmet synspunkter på utforming av stengsler. Det har blitt påpekt at Kanalen bør holde seg til løsningene i Estetisk veileder for Telemarkskanalen.

Leder har holdt foredrag om foreningen for Hei seniorlaug, Porsgrunn, og Nome Rotary.

8. Foreningens arkiv

Telemarkskanalens venners arkiv er i 2021 overdratt til Telemarksarkivet på Telemark museum i Skien. Foreningen har tilgang til arkivet på arkivets lesesal med kopieringsmuligheter.

Resultatregnskap for 2021

UTGIFTER	Note	INNETEKTER	Note
Kontor/administrasjon	18 946,64	Medlemskontingenter	1 50 555,00
"Slusegløtt"	23 339,75	Diverse inntekt	57,00
Møter	2 563,50	Bryggene i Nome tilskudd	8 132,00
Bryggene i Nome kostnader	8 132,00	Renteinntekter	346,00
Prosjekt Løveid	4 800,00		
Overskudd	1 308,11		
	<u>59 090,00</u>		<u>59 090,00</u>

Balanse pr. 31.12.2021

EIENDELER	Note	GJELD OG EGENKAPITAL	Note
Prosjekt Løveid	2	Egenkapital pr. 01.01.20	217 157,81
Tilskudd prosjekt Løveid	3	Årets underskudd	<u>1 308,11</u>
		Egenkapital pr. 31.12.21	218 465,92
Bank konto 2650.11.45725	208 265,31	Leverandørgjeld	384,00
Bank konto 2610.22.15256	7 301,36		
Frimerker	595,50		
Aksjer	2 000,00		
	<u>218 849,92</u>		<u>218 849,92</u>

Skien, den 21. februar 2022

Regnskapet er ført av Nome Regnskap AS

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET FOR 2021

Note 1 - Medlemskontingenter

I 2021 er det registrert 25 firmamedlemmer og 191 personmedlemmer.

Note 2 - Prosjekt Løveid

Kostnader på huset:	Dato	Beløp
Søren Lorentzen Trevare AS - vinduer	10.02.2020	125 000,00
Sletholts AS - maling av vinduer	17.03.2020	102 450,00
Søren Lorentzen Trevare AS - vinduer	25.03.2020	184 025,00
Sletholts AS - maling av vinduer	30.04.2020	18 626,00
Sletholts AS - rep. av espalje, maling	03.07.2020	19 715,00
Telemarkskanalen FKF - maling	30.10.2020	6 304,00
Sletholts AS - antikvariske arb. på fasadene	02.11.2020	199 000,00
Sletholts AS - arbeid slusemesterbolig	10.12.2020	196 943,00
Sletholts AS - arbeid slusemesterbolig	30.06.2021	82 500,00
Diverse småutgifter i 2019 og 2020		3 431,50
Sum		<u>937 994,50</u>

Kostnader på hagen

Anne Kaurin Landskapsark. - digital kartgr.lag	15.11.2019	32 082,50
Anne Kaurin Landskapsark. - forprosjekt	03.03.2020	47 250,00
Anne Kaurin Landskapsark. - planteplaner	28.04.2020	17 062,50
Telemark Park og Hageanlegg - utført arbeid	24.09.2020	115 826,25
Telemark Park og Hageanlegg - planting	04.06.2021	58 781,25
Telemark Park og Hageanlegg - gjødsling	28.06.2021	1 503,75
Sum		<u>272 506,25</u>

Sum kostnader prosjekt Løveid 1 210 500,75

Note 3 - Tilskudd prosjekt Løveid

Tilskudd Sparebankstiftelsen DNB	970 813,00
Tilskudd Stiftelsen Uni	200 000,00
Tilskudd Sparebank 1 Telemark til spisslønn/tuntre	14 000,00
Tilskudd Lullo og Ole Kikuts legat til treplanting	25 000,00
Sum	<u>1 209 813,00</u>

I tillegg til utbetalte tilskudd, har Telemarkskanalen og foreningens medlemmer bidratt med følgende:

Egenandeler Telemarkskanalen

Egenandel innsetting av vinduer - Sletholts AS 05.10.2020	100 000,00
Egenandel materialer til gjerder og tilskjæring	15 000,00
Sum	<u>115 000,00</u>

Dugnader Telemarkkanalens venner

Maledugnad og dugnad i parken: 75 t.	kr. 200,-	15 000,00
Prosjektadministrasjon 3 uker: 112,5 t.	kr. 200,-	22 500,00
Sum		<u>37 500,00</u>

I tillegg til bokførte kostnader på huset, har Telemarkkanalen betalt faktura fra Sletholt AS på kr. 100.000,- vedr. utskifting av vinduser.

Budsjettforslag 2022

Inntekter

Medlemskontingenter	56 500
Renteinntekter	300
Underskudd/egenkapital	60 000

Sum inntekter 116 800

Utgifter

Kontor/administrasjon	25 000
”Slusegløtt”	25 000
Årsmøtet	5 000
Prosjekt	50 000
Medlems/publikumsaktivitet	11 800

Sum utgifter 116 800

Underskudd for 2022 kr. 60 000 dekkes av egenkapital fra kto. 2650 11 45725 og økte inntekter fra medlemskontingent.

Underskudd/egenkapital er avsatt til egenandeler til innsetting av dør på Løveid og overbygg over steinsettingspram i Lunde slusepark med kr. 25 000 på hver. Det er som regel nødvendig å ha en egenadel når vi søker om tilskudd. I tillegg er posten for medlems/publikumsaktivitet økt.

Arbeidsplan for 2022

Løveid.

Innsetting av inngangsdør. Maling av gjerder. Fortsatt arbeid med hagen.

Tak over steinsettingspram.

Mudderapparatet.

Veteranbåthavn.

Diverse vedlikeholds- og forebyggende arbeider.

Økt medlems- og publikumsaktivitet.

Verving av medlemmer.

Budsjettforslag 2021

Inntekter

Medlemskontingenter	50 000
Renteinntekter	2 000
Underskudd	51 000

Sum inntekter 103 000

Utgifter

Kontor/administrasjon	25 000
Slusegløtt og vervebrosjyre	25 000
Styre- og medlemsmøter	5 000
Årsmøtet	5 000
Diverse utgifter	3 000
Prosjekt	40 000

Sum utgifter 103 000

Underskudd for 2021 kr. 51 000 dekkes av egenkapital kto. 2650 11 45725. Det vises til arbeidsplan, bl.a. egenadel ved søknader og økte driftsutgifter (Slusegløtt, vervebrosjyre, kontor/administrasjon).

Styre og tillitsvalgte 2022

- Leder Tor Kjetil Gardåsen, gjenvelges for 1 år til 2023
- Styremedlem: Frida Sviland, valgt for 2 år til 2023 - ikke på valg
- Styremedlem: Helge Øverbø, valgt for 2 år til 2023 - ikke på valg
- Styremedlem: Elisabeth Jøntvedt, velges for to år til 2024
- Styremedlem: Finn Halvor Skårdal, velges for to år til 2024
- Varamedlem 1: Gunleik Aspheim, velges for 1 år til 2023
- Varamedlem 2: Bardur Einarsson, gjenvelges for 1 år til 2023
- Regnskap og revisjon: Nome regnskap ved Marit Jørgensen – På valg 1 år til 2023
- Medlemsvalgte revisorer: Ivar Sørensen og Torill Solheim. Valgt for 1 år til 2023.
- Valgkomité: Arnold Nomme. På valg for 1 år til 2023. Styret får fullmakt til å oppnevne øvrige medlemmer til valgkomiteen.

For valgkomiteen
Arnold Nomme

Vedtektsendring

Forslag til vedtektsendring fra styret 6. januar 2022.

Fra lovene § 5 Vedtektsendringer:

Forslag til endringer i eller tillegg til disse vedtekter må sendes styret innen 15. januar. Forslag til vedtektsendringer behandles av årsmøtet og må vedtas med minst 2/3 flertall av de frammøtte.

§ 3 Organisering og valg (dagens vedtekter):

Foreningen har et styre som består av 5 medlemmer og 2 varamedlemmer.

Styrets medlemmer velges for 2 år, varamedlemmene for 1 år av gangen.

Etter første år går 2 av styrets medlemmer ut etter loddtrekning.

Styret konstituerer seg selv med leder, nestleder, kasserer og sekretær.

Styret er beslutningsdyktig når minst 3 medlemmer er til stede, og det tas referat fra møtene. Varamedlemmene kan møte på styremøtene, men har bare stemmerett når de trer inn for et styremedlem.

Arbeid med enkeltsaker kan foregå i utvalg som oppnevnes av styret.

Revisor velges for 1 år, valgkomité på 3 medlemmer velges for 1 år.

Forslag til endringer:

§ 3 Organisering og valg

a. Foreningen har et styre som består av 5 medlemmer og 2 varamedlemmer.

b. **Leder velges på årsmøtet for 1 år ved særskilt valg.**

c. Styrets øvrige medlemmer velges for 2 år, varamedlemmene for 1 år av gangen.

d. ~~Etter første år går 2 av styrets medlemmer ut etter loddtrekning.~~

e. Styret konstituerer seg selv med **leder**, nestleder, kasserer og sekretær.

f. Styret er beslutningsdyktig når minst 3 medlemmer er til stede, og det tas referat fra møtene. Varamedlemmene kan møte på styremøtene, men har bare stemmerett når de trer inn for et styremedlem.

g. Arbeid med enkeltsaker kan foregå i utvalg som oppnevnes av styret.

h. **Ekstern regnskapsfører, revisor og valgkomité på 3 medlemmer velges av årsmøtet for 1 år.**

Begrunnelse for å velge leder på årsmøtet, jf. pkt. b og e

Dagens vedtekter er å forstå som at det bare velges styremedlemmer med funksjonstid på 2 år på årsmøtet og at styret konstituerer seg selv med leder, nestleder, kasserer og sekretær. At styret og ikke årsmøtet velger leder er uvanlig. I de fleste foreninger er det årsmøtet som foreningens høyeste organ og hvor alle medlemmer har anledning til å møte, som velger leder. Telemarkkanalens venner har da også praktisert valg av leder med funksjonstid 1 år på årsmøtet, mens styret konstituerer seg selv på første styremøte mht. de øvrige vervene.

Å velge leder på årsmøtet vil være langt mer demokratisk sett fra medlemmenes side. At øvrige verv fordeles ved konstitusjon i styret er imidlertid i samsvar med vanlig foreningspraksis.

Begrunnelse Etter første år går 2 av styrets medlemmer ut etter loddtrekning, jf. pkt d.

Foreslås strøket ettersom den ikke er aktuell ut over første år.

Begrunnelse for å velge ekstern regnskapsfører m.fl. på årsmøtet jf. pkt. h over

Foreningen innførte en ordning med ekstern regnskapsfører i stedet for en valgt kasserer for noen år siden. Ekstern regnskapsfører, revisor og valgkomité på 3 medlemmer har også blitt valgt av årsmøtet.

Kanalhistoriske tilbakeblikk

Fotos: Tor Kjetil Gardåsen.

Ti år siden Minutt for minutt

I år er det ti år siden NRKs direktesending Telemarkskanalen Minutt for minutt. Dette var en TV-sending fra M/S "Victoria" på tur fra Skien til Dalen 26. august 2012. Kanalen viste seg fra sin aller beste side med flott vær, og på forhånd var det lagt ned et stort arbeid med forberedelsene. Alle steder var det møtt frem feststemte mennesker, og det var et utall av innslag

og opptredener, fra musikkorps og veteranbiler til Sondre Norheim på vannski og en enslig eldre dame med flagg og campingstol i skogkanten nede ved elva. Bildene viser et lite utvalg av de mennesker, hendelser og fremføringer som var å se langs vannveien denne dagen. Hele sendingen kan en finne ved å søke på Telemarkskanalen minutt for minutt.

Kanalhistoriske tilbakeblikk

“Totak aa Tinnsjaa det va` nokre pøylar, men Bandak og Bykilen det bubla i mitt øyra,” sa risen (trollet), som var ute og vassa gjennom innsjøane frå aust til vest i Telemark og Setesdal. Skulle det boble i øyra hans, måtte han vere innpå 325 meter høg, for det er dybda i Bandak på det djupaste.

Bandak frå Ruiplassen.

Bandak – innsjøen med trolla

Bandak gir under mange ljøs- og vertilhøve ei trolsk stemning. Så er det heller ikkje å undras over at vatnet har fleire trollsegner knytt til seg. Ei av desse er om risen og gygri som budde på Juvstøyl og kom i slagsmål ut mot Bandak. Det enda med at risen reiv hovudet av gygri og kasta det over til Barskor på andre sida. I dag står gygri hovudlaus oppe i fjellet med husbonden sin ved sida av seg. Kapteinsrenna er ein annan stad, som har namn etter ein kaptein som blei dømt fredlaus, men som skulle gå fri dersom han greide å ta seg opp denne renna.

Utsikt frå Victoria på Bandak. Fotos: Bjørn Olav Haukelidsæter.

Navigasjonsbok for kaptein Johannes Bjørkeli

D/S "Inland".

Kaptein Johannes Bjørkeli styrer D/S "Inland". Båtene hadde åpne bruer helt til etter siste krig.

For å navigere over vanna når det var mørke, tåke eller snøtykke hadde kapteinene navigasjonsbøker der de hadde notert opp kurser og tider over vanna. Bildet viser to sider fra navigasjonsboka til Johannes Bjørkeli, som var kaptein på flere båter, "Victoria", "Telemarken", "Nordsjø" og "Inland". Her er det skrevet ned kursene for seilas "Nordsjø op". Det begynner med Bjørkøirena 235 grader, Sving – Suttervik 270 grader og så videre forbi Munken, Olsbrygge, Skibsnæs, Romnes og Torva. Den andre siden viser kurser opp Eidselva og fra Vrangfoss til Nomevatn.

Å navigere etter kompass og klokke var svært sikkert, og de gamle kapteinene var noen mestre i dette. For

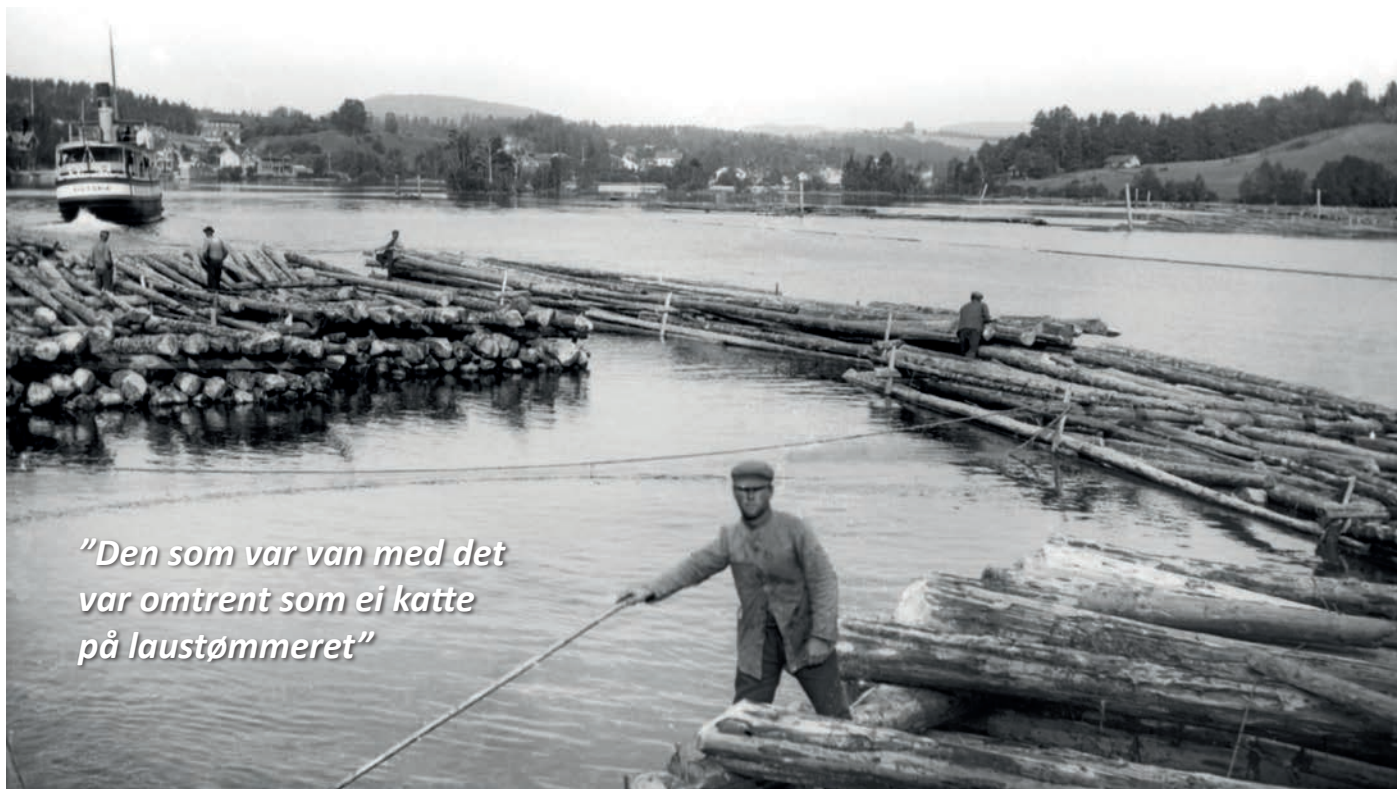
slepebåter med lektre var det likevel ikke så lett å bruke disse hjelpemidlene, ettersom sleet sjelden var det samme og derved heller ikke tida som ble brukt mellom de enkelte stedene. Noen hadde derfor sine egne måter å finne ut hvor de var, f. eks. ved å høre på ekkoet fra bergvegger når de dro i fløyta. Og kaptein Gunleik Halvorsen på slepebåten "Rusla" hadde et helt eget hjelpemiddel. Det var ei bikkje på Grønstein. Den sto ute dag og natt og bjeffet, og da visste han hvor langt opp på Norsjø han var kommet så han ikke la om for tidlig inn til Ulefoss. Og hvis ikke han skulle høre bikkja, tok han bare et lite tak i fløyta, så var den der med en gang. "Så det er møe en kan lære seg," som han sa.

Nordsjø op		
Bjørkøirena	235	
Sving - Suttervik	270	
Suttervik - Hjøia	303	23
Hjøia - Munken	324	12
Munken - Olsbrygge	324	10
Olsbrygge - Skibsnæs	325	10
Skibsnæs - Torva	286	16
Skibsnæs - Romnes	296	15
Torva - Linnodden	247	
Romnes - Bølsk	224	3
Torva - Linnodden		

Nome op.	
Torva - Aakun	290
Aakun - Sving	10
Foss - Aakun	290
Aakun opp til Odden	
Odden - Skibsnæs	215

Kopi av navigasjonsbok etter kaptein Johannes Bjørkeli. Telemark museum Hd. 3237.

Kanalhistoriske tilbakeblikk

”Den som var van med det var omtrent som ei katte på laustømmeret”

Strøklubb vert segla gjennom Eidselva. Foto: Fylkesskogsjef Jørund Middtun/Norsk skogmuseum/Anno museum.

Den gamle handklubbinga langs kanalen

Da Bandakkanalen sto ferdig hadde ein von om at det skulle bli lettare å fløyte tømmer ned Telemarksvassdraget. Det nye var at tømmeret måtte fløytast gjennom sluser.

Av Tor Kjetil Gardåsen

Det vert fortalt at kanalbestyrar Axel Borchgrevink (1830 - 1902) sendte oppover jarntrusser til Dalen lense som stokkane skulle buntast saman med. Men det synt seg å vere vanskeleg å halde tømmeret saman med desse, og det skal ha vore vanskeleg å få slike buntar gjennom slusene. Da var det at Halvor Hansson Salteveje (Halvor Haugen («Haugebonden»)) på Dalen lense skal ha utvikla strøklubben. Han tok på seg lensearbeidet for ein viss sum og betalte arbeidarane.

Dragarar og strøhoggarar

Strøklubben hadde lag med stokkar, floer, med strø mellom laga. Den vanlege klubben blei kalt kanalklubben av di det var storleiken på sluseromet som avgjorde storleiken på klubben. I Telemarksvassdraget var klubben 18 fot brei, om lag 6 m.

Det var som regel tre mann på klubben. Det fyrste dragarane gjorde når dei skulle lage ein klubb var å legge ei flo eller fleke med stokkar, d.e. eit lag som skulle vere det undarste laget i klubben. Dette blei

Klubbing av strøklubb. For å få stokken opp var det å hogge godt i med haka og dukke den ned så ein fekk hjelp av oppdrifta i vatnet. Foto: Skiensvassdragets fellesfløtningsforenings arkiv/Telemark museum

Strøklubb i straumen mot Skoeelva i Lunde. Tømmeret frå Landsmarka blei fløta hit som laustømmer. Her blei tømmeret klubba for vidare transport gjennom slusene. Ein stor del av tømmeret kom frå Cappelen sine skogar og difor blei lensa kalla Cappellensa. Ein kan til venstre på biletet sjå eit pæleapparat/rambukk. I framgrunnen røtterar som held lensa. Åsen til høgre er Vardefjell. Foto: Fylkesskogsjef Jørund Midttun/Norsk skogmuseum/Anno museum.

kalla botnfloa. Det var gjerne dei største stökkane som blei samla i botnfloa.

På tvers av hulaget blei det lagt to strø. Til strø var det bra med tre som var litt flatare, anten av honved eller småtømmer, så det blei liggjande fint oppå. Hvis ikkje blei sidene hogd flate. Strøa skulle vere jamnt tjukke heile vegen. «Den måtte `kje spita stort.» Strøa blei hogde av ein særskilt mann. Det kunne vere fast strøhoggar, eller det kunne skifte på, men strøhoggaren måtte vere sikker med øksa. Strøhoggaren kunne vere ein eldre kar som ikkje var tess til å fly på tømmeret lenger.

Strøhoggaren skulle hogge eit hol i kvar ende av strøa med kring seks centimeters diameter. Hola blei hogde med ei særskilt øks, strøøks, som hadde smalare egg enn ei vanleg øks, om lag eit par tommar som breidda på holet. Ned i hola i strøa blei det sett pålar eller stendarar, om lag halvannan meter lange, som blei festa i hola med kilar eller «bløygjir» på utsida av stendaren. Dei «bløygja pålane» så dei sto fast. Pålane kunne stikke litt ned under strøa slik at stökkane i botnfloa blei haldne på plass.

Når ei flo av stokkar, to strø og fire pålar, hulaget, var ferdig, måtte dei fløyte ut klubben. Pålane danna eit slag rammeverk for nye floer med tømmer som blei trekte opp og lagt over dei under. Det var å dra tømmeret for enden av klubben og inn på klubben. Fyrst dro ein oppå nokre små og lette tømmerstok-

Klubbeapparatet ved Tinnåa 1934. Foto: Skiensvassdragets fellesfløtnings arkiv/Telemark museum

kar for å prøve å stive av hulaget så ein fekk noko å stå på oppå strøet. Slik arbeidde ein flo for flo heilt til klubben var stor nok. Tømmeret blei lagt rot/topp. Talet på floer skifta ettersom tømmeret var stort til.

“Å dette i vatnet høyrde med te` faget”

Handklubbinga var eit tungt arbeid. Når klubben blei høg måtte ein dra tømmeret, som var vasstrukki og rått, opp på klubben, og dessutan kunne det vere kjempestokkar, som det ikkje sjeldan måtte vere 5-6 mann på. Skulle dei ha stokken opp på klubben, hogg dei ofte godt i med haken og dukka det fyrst. Da kunne ein ved hjelp av oppdrifta i vatnet få ein ekstra skuv på tømmeret slik at det var lettare å vippe det opp. Når det leid utpå hausten og tømmeret blei slya, blei det glatt på klubben. Tor Enggrav i Lunde fortel: «Du måtte være lett til å klyve på tømmeret. Så måtte du påse at du tro på midten av stokken - hvis du tro på enden så gjekk den ned. Den som var van med det var omtrent som ei katte på laustømmeret. Det var dei flinkaste flåtefolka, dei som var lettast på beina, som skulle vere i hulage, på skallen som dei sa. Men å dette i vatnet høyrde med te` faget.» Dessutan var det høgt arbeidstempo og ti timars arbeidsdag. Dette gjorde at klubbinga var eit tungt og uthaldende arbeid som kravde sin kar fullt ut.

Avslutninga på klubben var slik at når klubben hadde fått den høgda den skulle ha, som regel med 4 strø dersom tømmeret ikkje var fælt smått, eller om lag halvannan meter, blei klubben låst ved at ei ny strø blei lagt på og stukke ned over pålane. Oppå desse kunne det liggje enno ei flo med stokkar. Men pålane kunne og bindas saman med vairar eller «stålar».

Kanalhistoriske tilbakeblikk

Strøklubbar i lensa i Østeråa i Lunde. Foto: Skiensvassdragets fellesfløtnings arkiv/Telemark museum.

Det kunne og bli slått stålar kring heile klubben, i alle fall to stålar.

I 1870-åra ser det ut til at normen for kor stor ein klubb skulle vere var 15 tylfter – 180 stokkar. På fyrste halvdel av 1900-talet blei det etter kvart snakk om volummål – om lag 70 kubikkmeter. På kanalane blei klubbane kjeda saman i lengderetninga og «segla» med straumdraget.

Klubbing blei det drive med fleire stader langs vassdraget. Klubbinga langsmed Bandak, Kviteseidvatn og Flåvatn blei kalla for fjordklubbing.

Klubbeapparat og talmann

Strøklubben blei brukt til 1950-åra. Da blei den avløyst av klubbar med vaier kring og klubbedokker som ein flytta med seg med motorbåt. Med klubbeapparatet vart slitet med strøklubbing borte. Til Dalen lense kom det i 1955.

Klubbeapparatet hadde eit maskinhus med ein kjerat med transportlekk ned i vatnet. To mann sto og skøyv tømmeret innat kjerraten. Transportlekka drog stokkane opp av vatnet og opp på klubbeapparatet. På klubbeapparatet sto det to mann med kvar sin «åkare» av tre som dei vippte stokken av kjerraten og ned i ei klubbedokk i vatnet med form og storleik som klubben skulle ha. Her sto igjen ein mann og retta på tømmeret dersom det kom noko skeivt. Han hadde gjerne ein regnfrakk på seg, ettersom han fekk vasspruten på seg når stokkane datt ned i vatnet. Når klubben hadde fått passeleg storleik, blei det slått vaier ikring, og klubben vart ført ut av klubbedokka.

Kvar klubb blei merka med nummer, og talmannen

Erik Werenskiolds målarstykke "Lensekara" frå 1938 med motiv frå Sundkilen i Kviteseid er ein god illustrasjon av handklubbing. Biletet var å finne på den gamle hundrekronesetelen.

på lensa måtte føre i boka si kor mykje tømmer det var i kvar klubb. Ingvald Kringløk fortel: «Talmannen hadde talet på alt som var i klubben. På lensa gjekk det føre seg slik at han sat i eit trehus med ei tre-tavle der det var strika ut alle som åtte tømmeret. Den som sto på apparatet skreik så ut dimensjonen på tømmeret til talmannen: langved, timmer, last, props og stubb (eller overmåls, måls, undermåls last og props). Dette notera talmannen på tavla si, seks og seks strekar, som markerte halvtylfta. Når det ikkje var att meir plass å notere på, tok talmannen eit gammalt glasbrot og strauk ut blyantstrekane. Så byrja han å skrive på nytt. Så gjekk han ned for å skrive på klubben. Det gjorde han slik at om han såg ein fin stokk, og på denne skar han av litt av borken med slierekniven. Der skreiv han opp kor mange tylfter det var i klubben av langved, tømmer osv., og dette vart ført inn i ei klubbebok.» Så kom fløytingsbåten og slepte det til der klubbane låg. Skipparen på slepebåten skreiv opp kor mange klubbar det var og kor mange tylfter det var.

Kjelder:

Intervju med fløytingformann Invald Kringløk, Dalen, 1983. TGM-Hd. 2958.

Intervju med fløyftar Tor Enggrav, Lunde, 1985. TGM-Hd. 3070.

Bakken, Olav: Lårdalsoga 1978:37-38.

Tor Kjetil Gardåsen: "Fløyting i telemarksvassdraget og telemarkskanalen" Upubl. manus.

Tømmermåling med klave

Ein årvisst aktivitet langs vassdraga i Telemark var tømmermålinga. Eit av de viktigaste reiskapa til dette var klaven, som vi ser fleire av på biletet. Dei eldste klavane var fastklavar av tre. Store norske leksikon skriv dette om klaven:

“En vanlig type hadde H-form, der åpningen på den ene siden var større enn på den andre. Måleren kunne ha med seg opptil 10 enkeltklaver. Fastklavene kunne festes på en skant (målestang), slik at man kunne måle treet diameter i en viss høyde. Et stykke ut på 1900-tallet ble det foretatt dimensjonshogst. Det ville si at toppenden av den første stokken av treet skulle ha et visst minstemål.

Foto: Skiensvassdragets fellesfløtningeforenings arkiv/ Telemark museum TGM-SFF. 567.

En type klave hadde form som en passer med krumme bein. Når man plasserte klaven på stokken, kunne man avlese diameteren på et tverrtre som var festet i det ene beinet. Den vanligste typen består imidlertid av en linjal med lengdemål som har én fast arm i rett vinkel og én bevegelig arm som kan skyves langs linjalen. Den såkalte «arvidsjaurklaven» ble også brukt en del i Norge. Den består av et rett trestykke med en krum linjal på tvers. Med en slik klave i den ene hånden kunne man raskt finne ut den omtrentlige diameteren og bruke blinkeøksa med den andre hånden”. Biletet syner måling av pålar ved Svelgfoss i Gransherad.

Foto: Skiensvassdragets fellesfløtningeforening arkiv/ Telemark museum TGM-SFF.00562.

Finsk fløtningssjef med frue i Telemark

En kan vel knapt si at fruene til den finske fløtningssjefen von Haartmann og fløtningssjef Aubert glir inn i det røffe fløtermiljøet der de sitter i den gamle prammen under et besøk på Bolkesjø i 1904. Plasseringen av fruene oppe i en sliten og velbrukt fløtningsspram synliggjør de store forskjellene det var mellom samfunnsklasser og mennesker tidlig på 1900-tallet.

Draktene hører hjemme i den borgerlige kvinnehøveten på 1800-tallet. Til turbruk hadde damene egne spaserdrakter, som for vår tid kan virke både overdådige og omfangsrike, men som likevel var enklere enn de pompøse toaletter kvinnene ellers var utstyrt med. Hos fruene i forgrunnen er spaserdrakten kronet av et markant “kjerrehjul” av en hatt på hodet.

Emil Aubert var direktør for Skiensvassdragets fellesfløtningssjef, og fruene var nok med både for å representere sin mann og for å sørge for at mannens kollegas bedre halvdel ikke skulle føle seg altfor fortapt når hun havnet blant råbarkete fløtere og tømmerprisdiskuterende direktører i Telemarks avsidesliggende bygder.

Kanalhistoriske tilbakeblikk

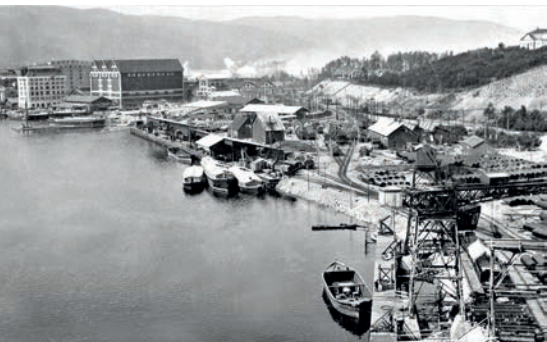
Rjukanbrygga på Notodden

Av Trond Aasland, Norsk Industrierbeidermuseum

Da Tinnos- og Rjukanbanen kunne tas i bruk, hadde den fått to endepunkter på Notodden. Det ene var ved byens første jernbanestasjon. Det andre var ved vannkanten i Tinnosandbukta. Det var der kraner ble montert for å ta tunge løft; lokomotiver, jernbanevogner og svært mye annet som måtte til for å bygge Rjukan.

Minner fra en annen tid: I dag er det bare betongfundamenter og noen jernbanskiner som vitner om hva som foregikk ved Rjukanbrygga. Foto: T. Aasland.

Rjukanbrygga på Notodden hadde sine aller travleste år i perioden 1908-1915 da de store utbyggingene pågikk på Rjukan. Foto: Norsk Hydro/NIA.

Store kraner, tunge løft: I de første årene kom det aller meste, stort og smått, sjøveien til Notodden. Kranene måtte kunne ta imot både jernbanevogner, lokomotiver og deler til Tinnosjøferjene. Foto: Norsk Hydro/NIA 5911.

Det ligger i sakens natur at den ble kalt Rjukanbrygga. I dag er ikke mer tilbake enn fundamentene som kranene sto på. De er ruvende nok og gir fortsatt et hint om at en gang i tiden har store ting foregått her. De har status som signifikant objekt i Rjukan-Notodden industriarv.

Før jernbanen kunne tas i bruk i 1909, foregikk transporter til Rjukan opp gjennom Heddal til Ørvella og videre til Tinnoset. Hestene måtte dra de tunge lass. Varer som kom med båtene fra Skien ble i stor grad tatt i land ved Tangen – i nordenden av Heddalsvannet. Også der snakket man om «Rjukanbrygga», men dimensjonene skulle bli noe helt annet i Tinnosandbukta.

En havneby

Da Hydro startet sin industrivirksomhet i 1905, var Notodden på vei til å bli en havneby, med daglige rutebåter og økende godstrafikk på vassdraget til og fra Skien, Menstad, Follestad og Porsgrunn. Trafikken ble så stor at i årene rundt 1910 var det tale om flere tusen årlige båtanløp. Telemarkskanalen, med sluser ved Skien og Skotfoss fra 1861, gjorde dette mulig. Opprinnelig hadde Hydro en avtale med Tinfos om å leie plass på deres lektere, men allerede i 1908 skaffet selskapet seg gode havneforhold ved Menstad mellom Skien og

Porsgrunn og bygde lagerhaller og utskipningshavn.

Alt som skulle til Rjukan

Både til det første og det andre utbyggingstrinnet på Rjukan foregikk transporten vannveien til Notodden og så videre med tog på Tinnosbanen, ferjer over Tinnosjøen og siste etappe med tog på Rjukanbanen inn i Vestfjorddalen. På Rjukan skulle bygges verdens største kraftverk, Norges største fabrikk – og en hel by der det lå noen titall små bondegårder! Når så produksjonen kom i gang, fortsatte volumene av varer å være store. Råvarer skulle opp til Rjukan. Mat og mye annet skulle finne veien til den nye byen. Ved Rjukanbrygga i Tinnosandbukta var det stor aktivitet – 50-60 sjauere kunne være i sving i de travleste årene mellom 1910 og 1915. Dette var lenge før konteinerne tid, lenge før gaffeltrucken flyttet paller fra A til B.

Det fortelles at sjauerne på brygga en gang gikk til streik med krav om høyere lønn. Det hastet med å få sement og annet videre til Rjukan, og Hydro fant fort ut at det var direkte ulønnsomt å sette andre inn for å gjøre jobben. Uerfarne arbeidere klarte bare å laste om en firedel av de volumene som de erfarne, kroppssterke sjauerne klarte. Lønnskrevet ble innfridd og arbeiderne kom på jobb igjen. Streiken ble kortvarig.

Fortsatt avhengig av sjøveien

Selv om jernbanen fra Notodden til Tinnoset og videre til Rjukan ble bygget meget raskt i årene 1907-09, var det de første årene størst interesse for å legge enda bedre til rette for båttrafikk opp til Notodden. Kunne elveløpet til Norsjø utvides, kunne enda større båter settes i trafikk.

I 1910 fremmet ingeniør Sigurd Kloumann en plan som fikk sterk støtte fra selskapet som drev karbidfabrikken på Notodden. Saken kom helt til Amtstinget, men der ble det vedtatt å utsette saken. Trolig møtte Kloumanns initiativ motstand også fordi det ville innebære at Notodden kunne overta Skiens rolle som hovedhavn for omlastingen av kalksalpeter og andre eksportvarer fra Notodden og Rjukan.

Da Kloumann i 1911 trakk seg fra Hydro og dro til Vestlandet, mistet kanalsaken sin viktigste støtte-spiller. Sam Eyde hadde aldri vært særlig entusiastisk til å satse på kanalen, og da muligheten til en annen løsning dukket opp, grep han den resolutt. Også statsminister Gunnar Knudsen medvirket til at det ble vedtatt å bygge Bratsbergbanen. En jernbaneplan ble godkjent i Stortinget allerede i juni 1913. Jernbanen var planlagt å stå klar til 1916, som ville harmonere godt med tidspunktet for Rjukan II-utbyggingen.

Sjauerne ble ikke med

Hydro og Statsbanene inngikk en avtale som blant annet innebar at Hydros ansatte på Tinnosbanen skulle overføres til NSB. Men Statsbanene ville ikke ha med sjauerne på brygga, kanskje fordi de mente at Rjukanbrygga snart ville utspille sin rolle. Slik skulle

det ikke gå. Med Bratsbergbanen i gradvis drift fra 1917, fortsatte likevel mye godstrafikk å gå vannveien mellom Notodden og Skien, ja helt til Kristiania. Under første verdenskrig – og seinere – foretok Hydro store utvidelser og endringer ved fabrikkene på Notodden. Også da var det tunge løft og stor aktivitet ved Rjukanbrygga.

Ved inngangen til 1900-tallet hadde noen forretningsmenn i nedre Telemark fattet interesse for en godsroute mellom Kristiania, Skiensfjorden og Notodden. Aktieselskapet Transit ble dannet i 1902. Selskapet skaffet seg ikke mindre enn syv båter - UNION I til UNION VII. Det gikk godsroute fra Kristiania til Notodden hver kveld. Store mengder gods til industri- og kraftutbygging, landbruk og byutvikling kom på denne måten til Notodden. Unions båter hadde lastekapasitet på ca. 150 tonn.

Tilbake til Kommunebrygga

Over tid økte transportvolumene på jernbanen, mens båttrafikken avtok. På 1950-tallet overtok Porsgrunn-rederiet Nils Halvorsen A/S to av båtene og fortsatte å levere gods på Kommunebrygga til begynnelsen på 1960-tallet. Rederiet A/S Skien fikk tidlig i 1930-årene bygget båtene Skiensfjord I og Skiensfjord II. Disse konkurrerte med Transits båter om trafikken Oslo-Notodden. Også MS Siljord hadde mange turer til Notodden og var innom flere av byene langs Oslofjorden for å laste eller losse varer til eller fra Notodden.

Fraktefarten var betydelig i mange år med en rekke lastebåter. Navn som Klegg, Såheim, Mirjam III, Mirjam IV, Telemark I og Telemark II vil bli husket.

Graving og mudring: Rjukanbrygga ble anlagt i Tinnosandbukta rett øst for Hydros første salpeterfabrikk. Bukta ble stegvis fylt ut, slik at større arealer kunne nyttiggjøres. Foto: Norsk Hydro/NIA 5886.

Første verdenskrig: I 1916 oppførte Hydro en ammoniakkvannfabrikk på Notodden. Igjen var det stor aktivitet på Rjukanbrygga. Foto: Norsk Hydro/NIA 5912.

Iblant kan en undres over hva som var mulig å frakte opp gjennom kanalen fra Skien til Notodden. Her ankommer en tank til Kalsiumkarbid-fabrikk i 1921. Foto: Norsk Hydro/NIA 5813.

Frå Strengen. Foto: Skiensvassdragets fellesfløtings arkiv/Telemark museum TGM-SFF.00713

Strengen bryggje og fergestad

Strengen er siste bryggja før kanalbåten tar til på dei lange vestvatna. Ved Strengen hadde kanalen bryggje og varehall, og fellesfløtinga hadde tilhald med opplag for alt som trongst i fløtinga.

Vårpussen av pråmane ved Strengen var eit av dei faste årlege gjeremåla for dei som arbeidde i fløtinga. Ved fellesfløtinga si bryggje ligg slepebåten "Axel", medan rutebåten "Inland" kjem dampande forbi kanalen si bryggje med svart kolrøyk veltande opp av skorsteinen. På haugen i bakgrunnen ligg storgarden Ovastraum med kornstaur oppover jordet.

Frå gamalt av var det Saltevje som var omlastingsstaden for vare som skulle til og frå vestvatna. Hit blei vare frakta på kløv og lasta om bord i pråmar. Heile 1700-talet og fyrste halvdel av 1800-talet var det skysskifte på Saltevje. Da vegen til Strengen på sørsida av elva sto ferdig i 1852, fell Saltevje bort som knutepunkt, og garden Ovastraum tok over. Same året blei hjulbåten "St. Olaf" sett i drift, og den kunne ikkje gå lenger ned enn Strengen.

I 1850 blei det oppretta ein sundstad, ein overfartsstad med fergemann, ved Strengen. Vinterstid da det var is og ferga ikkje kunne kome fram, blei det lagt ut ei flytebru av ei lekkje med små flåtar. Isen ved

Strengen var nemleg ikkje trygg og kunne så snart det blei overskya ver bli tæra opp på mindre enn eit døgn, blei det påpeika.

For å få pråmar med last opp elva ved Strengen måtte folk ofte ut i vatnet og dra båtane mot straumen. Som ein freistnad på å gjere tilhøva lettare fekk veginspektør kaptein Dietrichson i 1840-åra bygd eit gangspel ved Strengen som skulle trekke batar opp. Men bygdefolket si lokalkjennskap vart ikkje nok vektlagd ved planlegginga, og spelet møtte motstand. Spelet visa seg og å verke dårleg. Fleire drukna, og ved flaum sto vatnet over spelet. Bygdefolk fekk derfor overtydd amtet om at spelet burde rivast, noko som vart gjort stutt tid etter, Men det mislukka spelet hadde forsterka tanken om kanal. Nokre år etter kom den fyste av kanalane i Telemarksvassdraget og nokre tiår seinare Bandakkanalen som ga ei endeleg løysing på vanskanen ved Strengen.

*Kjelder: Rogan, Bjarne: "Strengen fergested og skysskifte. Et lokalt kommunikasjonsproblem". Artikkel.
Straume, John: "Dietrichsons trottoir". Artikkel.*

Geiter som kulturlandskapsarbeidere langs Telemarkskanalen

I tre sesonger har Telemarkskanalen regionalpark i samarbeid med to geitebesetninger hatt Mohairgeiter ansatt som kulturlandskapsarbeidere langs Telemarkskanalen. Når geitene ringbarker trær og busker og også tar nye skudd året etter så dør plantene, og det tar lengre tid før ny vegetasjon kommer opp. Beiting er en trivelig og bærekraftig måte å skjøtte landskapet langs kanalen på – og det er mer enn nok arbeid langs Telemarkskanalen for mange flere geiter enn vi har i dag.

Av Pål Kleffelgård,
Telemarkskanalen regionalpark

Det er geitebesetningene fra Margaret Andersen og Eivind Andersen Ungerness samt Tormod og Nina Henriksveen som har tatt på seg beiting langs kanalen på oppdrag fra Telemarkskanalen regionalpark. På områder der geitene har beitet er det noen endringer som er godt synlige med en gang, mens andre ting tar lengre tid. Småbusker og kratt forsvinner ganske fort og bidrar til at områdene åpnes opp, mens der vegetasjonen har kommet litt lenger fungerer beitingen slik at geitene ringbarker trærne, men trærne blir fortsatt stående. Man kan da velge å ta ned de døde trærne, eller la naturen gå sin gang og vente på at de knekker ned av seg selv. Erfaringene så langt viser at det er et poeng å ha mange nok geiter på et mindre område, slik at geitene føler litt «konkurranse» om de beste beiteplantene – da blir beitetrykket høyt nok til at det blir effektiv skjøtsel. Med Nofence- teknologien er det veldig lett å avbeite et område, for så å åpne opp og «flytte» geitene til neste område når jobben er gjort i det første området. Samtidig som man ønsker at geitene skal gjøre en god jobb er det viktig at det hele tiden er nok mat og vann tilgjengelig.

Erfaringene med de GPS-baserte Nofence-klavene er utelukkende positive. Geitene lærer seg fort å forholde seg til lydsignalene, og med app på telefon eller pc er det svært lett å følge opp dyrene på beite og hele tiden justere hvilket

område dyrene beiter på. Geitene er sosiale dyr, og vi merker at de ganske fort venner seg til nye plasser. De går stort sett sammen i flokk og koser seg i oppsatte skjul på beiteplassene. Men når det blir mørkt om kveldene trekker de gjerne opp mot lyskilder fra bygninger i nærområdet. Ved Heksas kjøkken på Hogga har geitene blitt et populært og trivelig innslag, både for de som bor der og de som besøker restauranten. Geitene har så langt vært på jobb ved Eiebekken ved Vrangfoss, ovenfor slusemesterboligen og inne ved steinbruddet i Vrangfoss. De har beitet ved Hogga sluser- både ute på «halvøya» i underkanalen og nedenfor slusemesterboligen, og i 2021 var det også noen geiter en periode i Straumbakkane i Flåbygd. Selv om prosjektet med ekstern finansiering nå er avsluttet, vil beitingen bli videreført også kommende år.

Flott knutebolle til kanalvennene

Denne bollen er laget av en knute fra ett av de gamle morelltrærne i parken på Løveid. Det er Leif Raukleiv i Lunde som har skåret knuten ut av treet, satt den i dreibenken hjemme og fått frem denne bollen med sitt levende trespill og glatte overflate. Knuter har ofte innvokste hull, og disse er støpt inn med epoxy før dreining. Bollen er behandlet med en polish av skjellakk og linolje. Dette gir en halvblank, glatt overflate som framhever sfarge og struktur i veden.

Leif har lærerutdannelse fra Notodden og 2 år videreutdanning i formingsfag. Han har vært formingslærer ved Lunde 10-årige skole fra 1976 til 2013. Han flyttet til slusemesterboligen på Løveid med sin familie i 1950 og bodde her frem til 1967. Hans far var kontorsjef ved Telemarkskanalen.

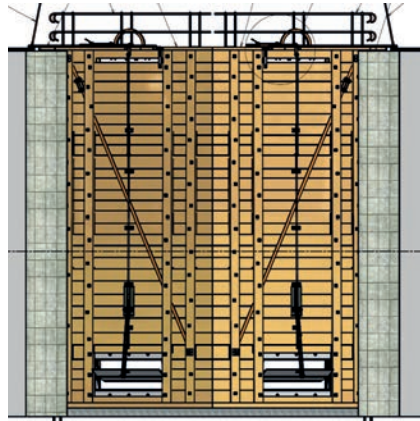
Telemarkkanalens venner setter stor pris på gaven og vil anskaffe en monter og stille bollen ut i kafelokalet i den nyrestaurerte slusemesterboligen på Løveid.

Nytt fra Telemarkskanalen FKF

ved Håkon Heines, vedlikeholdsleder Telemarkskanalen FKF

Telemarkskanalen har i 2021 etablert ny fangdam/revisjonstengsel på Hogga. Det er også ferdigstilt på Hjellebrygga og bygd nye gangporter på Løveid. Videre er det rassikret og foretatt fjellrensk på Løveid før og etter slusesesongen. På Hogga er det foretatt prøvegraving og boret ned poretrykksmålere for å være best mulig forberedt for spekking av sluseveggene i 2022. Kanalen har også produsert ny trekkinje for manøvrering av lukene. Denne skal forhåpentligvis byttes i 2022.

Kanalkryssord

KANAL-BRYGGE NAB.			AGENT-AR VARGAR			SANN-FERDIGE			FJELL-KJEDE KVINNE			MÅLTID SLUSE-GLØTT		
10 KILO-METER			HIST-ORIA			FINSK INNSJØ			LUKTAR PRON.			PREP.		
KANAL-PRISV. 2002			MUSIKK-INSTR. PREP.			MØREN-EN NUMMER			PLAGA			RENNE PELS		
SLUSER			TIDL. PARTI STRÅ			PREP. KANAL-BRYGGE			SKUR STRAFFE			GRESK BOK-STAV		
FYR-LYKT			KANAL-BRYGGE RAR			IMPORT-AVGIFT GREI			EU-BORG-AREN			DRILLE (BAKV.) GR.SAK		
BIB. PERS.			FUGLAR KONJ.			NABOAR			OVER-FALL			KONGAR PÅ FIRE BEIN		
BYE			NABOAR AUKAR			KANAL-EN			NØYAKTIG INNSJØ MED KABELFERJE			RETNING EUR. ELV		
FUGL-ANE			SLUSER			HAR LYST TIL SVELLE			BLOKK NAB.			STATAR		
BOLT			TANAGL TUR			VED FLÅ-VATN			SKIPS-LEI-MERKET			ERBIUM BIB. KONGE		
RHENIUM			DRYP			LIKE			IDR.ARR.			HJØRNE		
KALD			KVINNE			MANN			BIB.DEL			ØYBUAR		
DYR			LIKE			LEVER			KVINNE			KYRKJE VED NORSJØ		
FYR-LYKT			LIKE			LEVER			KVINNE			KYRKJE VED NORSJØ		

laga for Slusegløtt av Einar Søreide, Kviteseid.

Løysing kan scannast/-avfotograferast og sendas på epost til tor.gard@online.no

eller post
Telemarkkanalens venner ved Tor Kjetil Gardåsen Damfaret 22b, 3943 Porsgrunn.

Frist 1. mai. Premiar er flotte teikningar av kanalbåtane til å ramme inn.

Test dine kunnskaper om kanalen!

- I** Hva er denne søylen i Vrangfoss til?
1 Et minnesmerke over de som mistet livet under byggingen av dammen i Vrangfoss.
X Et seilingsmerke for kanalbåtene når de går gjennom slusene.
2 Fundament for kikkert for å måle bevegelser i dammen.
- II** Hva ble denne store prammen i Vrangfoss brukt til?
1 Å frakte stein for å steinsette elvebreddene mot utrasing.
X Å frakte hester og vogner over elva.
2 Å frakte trekull til Ulefoss jernverk.
- III** Hva ble disse kjedetaljene som henger på veggen på smia i Vrangfoss brukt til?
1 Å løfte sluseporter.
X Til å dra lektere gjennom kanalen.
2 Til å dra tømmer ut av skogen.
- IV** Hva har denne forrypningen i steinen som ligger på nordsiden ved Hogga vært brukt til?
1 Kanalkonene satte vannbøttene i den når de vasket klær.
X Til å måle nedbøren.
2 Det sto en kran i den som ble brukt under byggingen av kanalen.
- V** Hva slags luke er dette?
1 Damluke.
X Luke i sluseport.
2 Luke til å servere middag til passasjerene på båtene.
- VI** Hva er denne delen til på slusa?
1 Dra tømmerklubber gjennom sluskammeret.
X Åpne lukene i sluseporten.
2 Åpne sluseporten.

SVAR

4-6 rette: Du har god kunnskap om kanalen og bør bruke disse aktivt i Telemarkkanalens venner.
2-4 rette: Du har brukbare kunnskaper om kanalen og bør engasjere deg aktivt i Telemarkkanalens venner for å øke dine kunnskaper enda litt.
1-2 rette: Du har en god start. Du kan bli bedre hvis du engasjerer deg aktivt i Telemarkkanalens venner.

Takk til Birger Bergland som visste hva alt var.

Svar: I 2, II 1, III 1, IV 2, V X, VI 2.

Telemarkkanalens venner har til formål

- å arbeide for fortsatt drift av Telemarkskanalen.
- å arbeide for vern av de minnesmerker, natur- og kulturverdier som ligger til vassdraget og er knyttet til driften av kanalen.
- å stimulere til økt bruk av kanalen og vassdraget i ferie- og rekreasjonssammenheng, for å øke allmennhetens engasjement og kanalens status.

Bli medlem og støtt arbeidet

Telemarkkanalens venner har rundt 200 medlemmer. For medlemskontingenten får du ett nummer av Slusegløtt, gratis bevertning på årsmøtet og fri eller redusert inngang til møter og arrangementer. I tillegg støtter du de arbeidene foreningen er engasjert i som restaurering av brygger og fløtningsinnretninger, istandsettelse av kanalens hus, parker, tekniske innretninger, fartøyer mm.

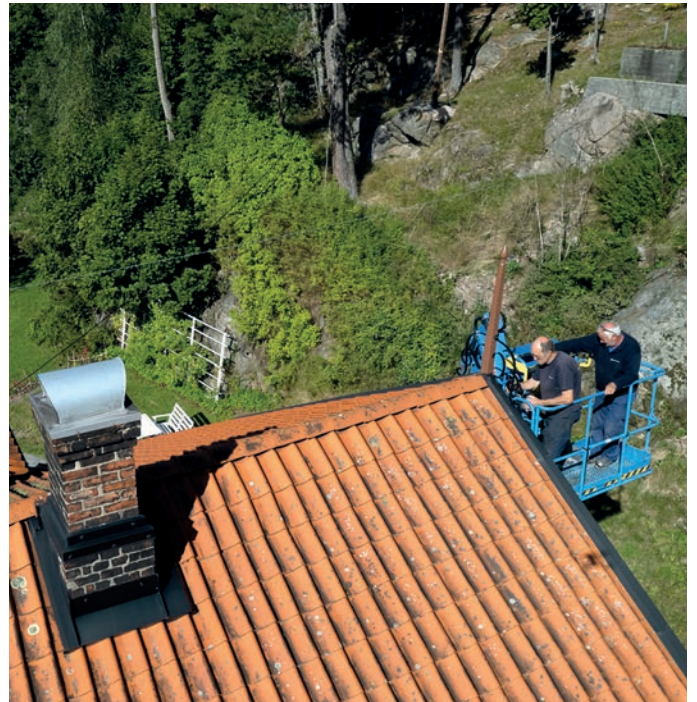
Bli medlem og vær med på arbeidet

Medlemmer har også anledning til å engasjere seg aktivt. Telemarkkanalens venner arbeider med:

- restaurering av slusemesterboligen og parken på Løveid
- etablering av innlands veteranbåthavn ved Løveid og på Ulefoss
- utplassering og vedlikehold av gamle fyrlykter
- restaurering og istandsetting av gamle fløtningsinnretninger (lenser, kar, landfester mm.)
- istandsetting av kanalens gamle mudderapparat
- medlemsbladet Slusegløtt
- foreningens nettside
- medlemsverving

Som aktiv møter du andre medlemmer med samme interesse og med kunnskaper om kanalen og vassdraget.

Telemarkkanalens venner har et nært samarbeid med Telemarkskanalen FKF og Telemarkskanalen regionalpark.

*Birger Bergland og Geir Jon Kaasa monterer mønespir på slusemesterboligen på Løveid august 2021.
Foto: Ole Bjørn Ulsnæs.*

Medlemskontingen for personlig medlem er kr. 200 og bedriftsmedlem kr. 500 pr. år, som betales til bankkonto nr. 2650.11.45725 eller Vippskonto 642658.

Send oss din epost @

Vi vil gjerne ha mulighet for kontakt med medlemmene på epost. Dersom du ønsker det, send din epostadresse til kanalvenn@gmail.com